

PLÁNOVÁNÍ ZAHRADY

Tvorba zahrad •
Zahrada a právo

Tvorba zahrad

- 12 Zamyšlení o tvorbě zahrad**
Člověk a okolí 13 • Nové proudy v zahradní tvorbě 14 • Rostlina jako přirozený „stavební kámen“ 16
- 17 Jak vzniká plán zahrady?**
Plánování, první krok 18
Plánování, druhý krok 23
- 24 Realizace**
Stavba cesty a zpevněných ploch 24 •
Schodiště v zahradě 27 • Zahradní zídky 30 • Ploty a opory pro rostliny 33
- 35 Různé části zahrady**
Předzahrádka: brána k domu 35 • Různé části rodinné zahrady 38 • Zvětšení zahradního prostoru: ozelenění střechy a střešní zahrady 41 • Tichá zahrada 42 • Užitková zahrada 43
- 44 Dva typy zahrad – dvě rozdílná řešení**
Stále častěji: zahrada u řadového domu 44 • Stále vzácněji: velký pozemek 46
- 47 Také zahrady stárnou**
Typy pro omlazení zahrady 47

Zahrada a právo

- 48 Zahrada a právo**
Přítel zahrady a jeho sousedé 48 •
Co je součástí mého pozemku? 48 •
Vzdálenost stromů a keřů od hranic pozemku 49 • Přerůstající větve 49 •
Přepadání plodů 50 • Stálé spory: spadlé listy 50 • Nálet semen do sousední zahrady 51 • Dobře ošetřovaný kompost nepáchne 52 • Jezírka skrývají nebezpečí 52 • Stín od velkých stromů 53 • Hluk travních sekaček 54 •
Padající větve a vyvrácené stromy 54 •
Práva v pronajaté zahradě 55

VĚDOMOSTI A PRAXE

Botanika • Fenologie • Půda
Zahradnická praxe • Hnojení
Ochrana rostlin

Botanika

- 58 Základy botaniky**
Morfologie a anatomie – stavba rostliny 58 •
Genetika a dědičnost 61 • Fyziologie: životní procesy rostlin 61

Fenologie

- 62 Zahradník a počasí**
Co je fenologie? 62

Půda

- 64 Půda**
Zdravá zahradní půda 64 • Minerální půda jako základ 64 • Edafon – Život v půdě 65 •
Humus – co to je? 65 • Ornice: podstatný činitel v zahradě 66 • Testování půdy 66 •
Význam hodnoty pH 67

- 68 Zpracování půdy v domácí zahradě**
Rýt nebo nerýt půdu? 69 • Okopávání a kypření 69

- 70 Zlepšování půd**
Minerální přídatné látky pro kypřené půdy 70 •
Vápněním se zvyšuje hodnota pH 70 •
Snižování hodnoty pH 71 • Význam nastýlků (mulčování) 71 • Zelené hnojení – pomoc rostlinám 71 • Kompost a hnůj 72 •
Úrodnost půdy 73

- 74 Mulčování – ochranná přikrývka půdy**
Příroda – dobrý příklad 74 • Výhody pro rostliny a pro zahrádkáře 74 • Naučte se správně mulčovat půdu 75 • Živoucí zeleň 76

- 77 Žádná zahrada bez kompostu**
Živý organismus 77 • Žádný soused nemusí ohrožovat nos! 78 • Správné místo pro kompost 78 • Co patří do kompostu? 78 • Založení kompostové hromady 79 • Kompostové ohradníky 80 • Problémový kompost z posekané trávy 80 • Správné použití v zahradě 80 • Rychlé plošné kompostování 81

Zahradnická praxe

- 82 Rozmnožování výsevem**
Osivo 82

- 84 Rozmnožování řízků**
Rozmnožování pelargonii a fuchsii 85

- 86 Dělení – kdy, jak, proč**

- 87 Další způsoby rozmnožování**
Listy s řapíkem 87 • Dělení listů u begonií 87 • Rozmnožování dceřinými cibulkami a hlízkami 87 • Rozmnožování řízkem, odnožemi a dřevitými řízků 88 •
Rozmnožování „exotů“ 88 • Spontánní výsev 88

- 89 Výsev pod sklem**
Volba správné doby 89 • Nádob a příslušenství k výsevu 89 • Výsevná zemina 90 •
Výsev – tipy a triky 90 • Přepichování semenáčků 91 • Pěstování mladých rostlin v bytě 91

- 92 Výsev venku**
Příprava půdy 92 • Výsev – praxe 92 •
Ošetřování výsevu 93 • Uspíšení sklizně venku 93 • Venkovní výsevný záhon 93

- 94 Výsadba zeleniny a letniček**
Na co dbát při nákupu? 94 • Doba výsadby 94 • Příprava půdy 94 • Vzdálenosti a hloubka sázení 94 • Výsadba 95 • Příprava nádob pro rostliny 95

- 96 Výsadba trvalek**
Na co dbát při nákupu? 96 •
Doba výsadby 96 • Příprava půdy 96 •
Vzdálenosti a hloubka sázení 97 •
Výsadba 97 • Přesazování a dělení 97

- 98 Výsadba cibulnatých a hlíznatých rostlin**
Na co dbát při nákupu? 98 •
Nabízené zboží 98 • Příprava půdy 98 •
Vzdálenost a hloubka výsadby 98 •

- 99 Výsadba dřevin**
Na co dbát při nákupu? 99 • Označení typů a jakosti zboží v katalogích 100 •
Dřeviny jako zboží 100 • Příprava půdy 101 •
Doba výsadby 101 • Velikosti rostlin 101 •
Výsadba dřevin 101 • Řez rostlin 103

- 103 Výsadba živých plotů**
Rostliny pro výsadbu 103 • Příprava půdy 103 •
Výsadba 103 • Řez rostlin 103

104 Výsadba růží

- 104 Účelné zahradní nářadí**
Základní vybavení 104 • Nářadí k obdělávání půdy 106 • Nářadí k zavlažování 106 •
Nářadí k řezu 107

Hnojení

- 108 Hnojení v domácí zahradě**
Hlavní živiny 108 • Stopové prvky 110 •
Vyrovnávací (pufrovací) schopnosti půdy 110 • Hnojiva pro optimální růst 110 •
Složení živin 111 • Hnojení dusíkem 112 •
Způsoby hnojení 113 • Složení kompostu, hnoje a jich 114 • Hnojení různých zahradních rostlin 115

Ochrana rostlin

116 Ochrana rostlin v zahradě

Co poškozuje rostliny? 116 • Jak předcházet chorobám a škůdcům 119

122 Užiteční živočichové

125 Škůdci a choroby

Mravenci 125 • Svinky 125 • Listové mšice 126 • Mery 127 • Pilatkovití 128 • Vlnatka krvavá 129 • Drátovci 129 • Právě padlí 130 • Ponravý 131 • Skákaví brouci, dřepčící 132 • Nepravé padlí 132 • Píďalky 133 • Mouchy na zelenině 134 • Přediví motýli 134 • Mšice 135 • Krtonožka 135 • Padlí 135 • Rzi 135 • Nosatci 136 • Červci 137 • Plži plícnatí 137 • Svlušky 138 • Trásněnky 138 • Ploštice 139 • Molice 140 • Hraboši 141 • Kofenové mšice 141 • Křísové 141

142 Ochrana rostlin podle zákona

Výtah ze zákona k ochraně rostlin 142 • Posilující prostředky pro rostliny 143

144 Biologická ochrana zahradních rostlin

Prevence je lepší než postřiky 144

145 Pomoc v nouzi

Listové mšice 145 • Plži 146 • Hraboši 147 • Dřepčící 148 • Bělásek zelný 148 • Co proti houbovým chorobám? 149

DŘEVINY PRO OKRASNOU ZAHRADU

Okrasné dřeviny • Živé ploty • Růže • Popínavé rostliny

Okrasné dřeviny

152 Stromy a keře pro okrasnou zahradu

Co jsou okrasné dřeviny 152

153 Opadavé listnaté keře

163 Listnaté stromy

166 Stálezelené listnaté dřeviny

169 Pěnišníky a azalky

171 Bambusy

172 Jehličnaté keře

175 Jehličnaté stromy

177 Tvorba s dřevinami

Dřeviny pro skalky 178 • Dřeviny pro vřesovištní zahradu 179 • Mrazuvzdorné

dřeviny do nádob na terasy a balkony

180 • Dřeviny kvetoucí v zimě 181 •

Dřeviny s podzimním zbarvením 183 •

Dřeviny k pokrytí půdy 183

84 Praktické tipy pro okrasné dřeviny

Hnojení 184 • Zimní ochrana 184 •

Řez dřevin 184 • Zvláštní choroby

a škůdci 187

Živé ploty

188 Živé ploty pro každou zahradu

Jaký živý plot to má být? 188 •

Výsadba živého plotu 189 • Řez živého plotu 190 • Listnaté dřeviny pro pravidelně stříhané živé ploty 193 • Stálezelené

jehličnany pro pravidelně stříhané živé

ploty 195 • Dřeviny pro volně rostoucí

živé ploty 196

Růže

198 Růže – krásný sen

Trocha botaniky 199

200 Skupiny růží

Nostalgické růže 200 • Staré růže 200 •

Anglické růže 202 • Romantické nostalgické

růže 202 • Vyrůstají do výšky: pnoucí

růže a ramblery 204 • Pnoucí růže

205 • Růže ramblery 206 • Keřovité růže

pro domácí zahradu 206 • Původní druhy

růží pro zahradu blízkou přírodě 208 •

Plošné růže 210 • Záhonové růže – ideální

společníci na záhonech 212 • Miniaturní

růže 214 • Ušlechtilé růže 215 • Strom-

kové růže 216

217 Růže s mnoha přednostmi

Růže snášenlivé k horku 217 • Růže

pro polostín 217 • Růže pro výsadbu na

svahy 217 • Doba a trvání kvetení 218 •

Velmi mrazuvzdorné růže 218 • Růže

s vůní 219 • Růže s šípky 219 • Vonné

růže do živých plotů 220 • Růže do

nádob, žlabů a truhlíků 220 • Růže

do vázy 221

222 Tvorba s růžemi

Růže a trvalky – krásné společenství

222 • Kombinace růží a plamének 223 •

Růže a letničky 224 • Růže s trávami 224 •

Růže a listnaté dřeviny 225 • Růže a jeh-

ličnany 225

226 Praktické rady pro přátele růží

Typy sadby u růží 226 • Doba výsad-

by růží 227 • Kde se kupují růže?

227 • Optimální volba stanoviště

227 • Výsadba a ošetřování růží 228 •

Řez růží 229 • Škůdci a choroby

růží 231

Popínavé rostliny

232 Popínavé rostliny

Rozšíření v přírodě 232 •

Použití popínavých rostlin v zahradě 232

• Typy popínavých rostlin

a vhodné opory 234 •

Stavební materiály pro opěrné prostředky 235

237 Správná volba stanoviště a rostlin

Výsadba a ošetřování 238 • Jednoleté popínavé rostliny 238 • Víceleté popínavé rostliny 241 • Popínavé rostliny do nádob 241

ZELENÉ KOBERCE – Trávník • Květnatá louka • Pokryvné rostliny

Trávník

244 Založení a ošetřování trávníku

Trávníkové trávy 244 • Různé typy

trávníků 244 • Kde je trávník účelný?

245 • Správná doba pro založení

trávníku 246 • Krok za krokem k ze-

lenému koberci 246 • Výsev trávníku

248 • Rohože k ozelenění svahů 250 •

Rychlá alternativa – trávník z drnů

250 • Oprava holých míst v trávníku

250

251 Ošetřování trávníků

Sečení 251 • Běžné travní sekačky 251 •

Vertikutací proti zplstnatění trávníku

252 • Provzdušnění 252 • Zavlažování

trávníků 253 • Správné hnojení 253

254 Problémy a choroby trávníků

Plevel 254 • Mech v trávníku 254 •

Houbové choroby v trávnících 254

Květnatá louka

256 Pestrá alternativa: květnatá louka

Není louka jako louka 256 •

Od trávníku k louce 257 • Výsev

louky 259 • Minimální péče je

nezbytná 259 • Správná doba

seče 260 • Stálá proměna luční

flóry 261

Rostliny pro pokrytí půdy

262 Rostliny pro rychlé pokrytí půdy

Správná volba pokryvných rostlin 262 •

Výsadba pokryvných rostlin 262 • List-

naté dřeviny k pokrytí půdy 263 •

Trvalky 267

KVĚTINY PRO ZAHRADU

Trvalky • Cibulnaté květiny •
Příklady použití květin • Letničky •
Kbelíkové rostliny

Trvalky

270 Trvalky – pestrá rozmanitost pro každou zahradu

Co jsou trvalky? 270 • Životní oblasti trvalek 270 • Plané a záhonové trvalky v našich zahradách 272 • Výsadba trvalek 273 • Ošetřování trvalek 273 • Zimní ochrana trvalek 276 • Rozmnožování trvalek 276 • Vhodné trvalky pro různé zahradní oblasti 277

301 Trávy

307 Kapradiny

Cibulnaté květiny

310 Cibulnaté květiny

Použití v zahradě 310 • Výsadba a ošetřování 310 • Portréty 311

Příklady osázení

320 Příklady osázení od jara k podzimu

Osázení suché zídky 320 • Jarní kouzlo ve stínu 321 • Zvonkové intermezzo 322 • Čechravý a jejich partneři 323 • Žlutí citel slunce 324 • Slunečný záhon 325 • Růže a jejich průvodci 326 • Vonný luční záhon 327 • Bílá zahrada 328 • Podzimní kouzlo 329

Letní květiny

330 Jarní a letní květiny

Co jsou „jarní a letní květiny“? 330

332 Podněty k tvorbě příkladů osázení

Jarní a letní květiny – nepostradatelná ozdoba 332 • Styl a koncepce osázení 332 • Malá nauka o barvách 335 • Formy a struktury 335

336 Praxe – předpěstování, výsadba a ošetřování

Předpěstování a výsev 336 • Výsadba letniček 336 • Změna – příprava na jaro 336 • Také letničky potřebují péči 337 • Jednoleté jarní a letní květiny 338 • Dvouleté jarní a letní květiny 343

Kbelíkové rostliny

344 Kbelíkové rostliny – ozdoba zahrady, terasy a balkonu

Stanoviště a vliv světla 344 •

Kbelíkové rostliny do stínu 344 •

Kbelíkové rostliny do polostínu 346 •

Kbelíkové rostliny na výsluní 348

350 Ošetřování kbelíkových rostlin

Řez 350 • Hnojení 351

352 Přezimování kbelíkových rostlin

Opadavé a poloopadavé dřeviny

352 • Přezimování stálezelených

dřevin 352

353 Stromkové kbelíkové rostliny

FORMY ZAHRAD – Vodní zahrada • Zahrada blízká přírodě • Biozahrada • Venkovská zahrada

Vodní zahrada

356 Voda v zahradě – zážitek pro smysly

Správné místo pro vodní plochu 356 • Vodní plocha: od nejmenšího k obrovskému tvaru 357 • Jaká je správná hloubka? 358 • Utváření dna 358 • Kde mají rostliny růst? 358 • Zvláštní zřetel: úprava okrajů vodní plochy 359 • Voda: čištění místa výměny 359 • Bezpečnostní opatření a předpisy 359 • Typy proti zimním škodám 360

361 Stavba vodních nádrží a koryt

Rychlá realizace: hotová nádrž 361 • Jezírko z fólie 362 • Nádrže z betonu nebo z jílu 363 • Voda v nejmenším prostoru: na balkoně a na terase 363 • Jezírko ke koupání nemusí zůstat snem 364 • Přírodní jezírko – závislé na podzemní vodě 365 • Podivuhodné rašeliništní a bažinné záhony 365 • Potoky a vodopády oživují zahradu 366 • Technické prostředky a užitečné příslušenství 368

369 Pro zdravý růst je rozhodující kvalita vody

Teplota vody a hodnota pH 369 • Život s řasami 369 • Je třeba hnojit? 370 • Vodní nádrž v zimě 370

370 Svět rostlin u vodní nádrže

Rostliny ve vodě 370 • Vodní rostliny v zimě 372 • Rostliny kolem vodní nádrže 373

376 Živočiškové vodní zahrady

Dafnie a jiní živočiškové 376 • Vážky 376 • Obojživelníci 376 • Škeble rybníčná jako objekt k pozorování 377 • Vodní plži 377 • Želvy 377 • Ryby v zahradní nádrži 377

Zahrada blízká přírodě

378 Zahrada blízká přírodě

Příroda jako vzor 378 • Dobré klima na nejmenším prostoru 379 • Vícestranný prospěch pro prostředí, člověka a zvířata 389 • Stavební prvky v zahradě blízké přírodě 380 • Cesty a místa s propustným povrchem 380 • Hradba z mrtvého dřeva 381 • Mnohotvárné suché zídky 381 • Založení vlhkého biotopu 382 • Ekologické užití zelených stěn 383 • Příliš zřídka: ozeleněné střechy 383

385 Rostliny pro zahradu blízkou přírodě

Volba rostlin podle stanoviště 385 • Kombinace blízké přírodě 385

386 Místo pro zvířata

Květináče pro škvory 386 • Hnízdní dutina pro čmeláky 387 • Pomůcky pro hnízdění ptáků 387 • Ještěrky a slepýši 387 • Savci jako hosté v zahradě 388

388 Ošetřování zahrady blízké přírodě

Plané rostliny ano – plevel ne! 388 • Řez dřevin v zahradě blízké přírodě 389 • Stromy řezané na hlavu jako životní prostor 389

Biozahrada

390 Biologické zahradničení – uznávané a úspěšné

Na začátku byla přirozená zahrada 390 • Cesta ke zdravé budoucnosti 390 • Velká síť všeho živého 391

392 Praktické základy biozahrady

Obecná pravidla 392 • Kompost – základ života v biozhradě 392 • Přírodní hnojiva 393 • Rostlinná jícha – tekutá výživa 393 • Mulčování – přikrývání půdy podle přírodního vzoru 394 • Smíšená kultura – zdravé sousedství v zahradě 394 • Ochrana rostlin v biozhradě 395 • Biologické zahradničení – ucelená metoda 395

Selská zahrada

396 Historie selské zahrady

Poznání rostlin ze starých časů 396 • Úspěšná adopce: děti z celého světa 397

397 Utváření selské zahrady

Cesty, obruby a ploty 397

398 Typické rostliny selské zahrady

Zelenina a salát 398 • Drobné ovoce 399 • Zvláštní byliny 399 • Letničky a trvalky 400 • Kvetoucí keře a růže 401

UŽITKOVÁ ZAHRADA

Ovoce ze stromů • Drobné ovoce • Zelenina • Bylinky

Ovoce ze stromů

404 Ovoce ze stromů – požitek pro oči, potěšení pro chuť

Náš nejdůležitější ovocný strom: jablň 404 • Aromatická vzácnost: hrušky 408 • Nakai, čínské hrušky 410 • Slívy, švestky, mirabelky a renklody 410 • Poněkud náročná: třešeň 412 • Třešeň ve tvaru vřetena 413 • Skromná višně 413 • Teplomilná broskvoň 415 • Nektarinka 416 • Meruňka: kvete velmi raně 416 • Mnohostranná kdoule 417 • Ořešák: pro velkou zahradu 418 • Líska 419

420 Výška kmene ovocných stromů

Vysokokmen a polokmen 420 • Zákrsek 420 • Vřeteno 420 • „Balerína“ pro nejmenší zahradu 421 • Ovocná stěna 421 • Palmeta 422 • Výsadba vysokokmenů, polokmenů a zákrsků 422 • Výsadba vřetena, ovocné stěny a palmy 423

423 Správný řez ovocných stromů je nezbytný

Řez polokmenů a vysokokmenů 424 • Řez vřeten 426 • Řez starších stromů 427 • Zvláštnosti řezu 428 • Letní řez – účelný doplněk 429 • Řez ovocných stěn 430 • Řez ovocných palm 430

431 Štěpování ovocných stromů

Příprava ke štěpování 431 • Jednoduchý postup: roubování za kůru 432 • Úspora místa: víc odrůd na jednom stromě 433

434 Správné ošetřování ovocných stromů

Ošetření ran 434 • Mulčování 434 • Zavlažování 434 • Obnova kůly u stromu 434 • Úprava mísy u stromů 435 • Ochrana kmene proti mrazu 435 • Hnojení ovocných dřevin 435 • Choroby a škůdci ovocných stromů 436

438 Odměna za dobrou péči: bohatá sklizeň ovoce

Sklizeň jádrového ovoce 438 • Sklizeň peckovin 438 • Sběr ořechů 439 • Skladování ovoce 439

Drobné ovoce

440 Drobné ovoce

Lahůdky: jahody 440 • Měsíční jahody 443 • Rybíz pro každou chuť 443 • Výsadba 444 • Angrešt: mnoho vitaminů 447 •

Maliny pro zahradu 449 • Tmavá krása: ostružiny 452 • Tayberry 454 • Kanadská borůvka, borůvka chocholičnatá 454 • Lahůdky: brusinky 456 • Choroby a škůdci u drobného ovoce 457

Zelenina

458 Zelenina z vlastní zahrady

Dlouhý život se zeleninou – správná výživa pro udržení zdraví 458

460 Pěstování zeleniny na malém prostoru

Zvýšený záhon: méně namáhaná záda 460 • Kopečkové záhony pomáhají uspořádat místo 462 • Kráterové záhony k lepšímu využití slunce 464 • Zelenina v květináčích a truhlících 465 • Klíčící zelenina na okenní polici 466

467 Plánování zeleninové zahrady

Směšaná kultura: větší sklizeň podle plánu 467 • Sled plodin pro úspěšný růst 469 • Sled pěstování během jednoho roku 470

472 Zelenina potřebuje péči

Světlo a voda 472 • Organické a minerální hnojení 472 • Šetrná ochrana rostlin 474 • Škůdci a choroby na zelenině 475 • Předpěstování zeleniny pro zahradu 477

478 Sklizeň a skladování zeleniny

Správná doba sklizně 479

480 Zahradní zelenina podle druhů

Luskoviny 480 • Listová a stonková zelenina 482 • Plodová zelenina 486 • Košťálová zelenina 490 • Kořenová zelenina 493 • Cibulnatá zelenina 496

Bylinky

498 Bylinkové zahrady v proměnách času

Přistěhovalci z teplého jihu 498 • Bylinky ve 20. století 499

499 Založení bylinkové zahrádky

Klasická bylinková zahrádka 500 • Hra s tvary 500 • Bylinky ve skalce 500 • Pestré a aromatické záhonky s bylinkami 500 • Bylinky doprovázejí zeleninu a květiny 501 • Koření z květináče 501

501 Bylinkový záhon v průběhu roku

Výsev od jara až k létu 501 • Již od dubna: bylinky venku 503 • Výsev v květnu pro koření po celé léto 504 • Letní výsev: pro bylinky zelené v zimě 505 • Víceleté bylinky 505

506 Jedno- a dvouleté bylinky

511 Víceleté bylinky

515 Sušení a uchovávání bylinek

Sklizeň: pečlivá ruční práce 515 • Zachování letních vůní 516 • Uchování pro chladnou roční dobu 517

PĚSTOVÁNÍ POD SKLEM A POD FÓLIÍ

Přirychlování • Malý skleník • Zimní zahrada

Přirychlování

520 Přirychlování pod fólií, pod netkanou textilií a v pařeništi

Ploché fólie urychlují klíčení 520 • Prořezávaná fólie se přizpůsobuje růstu 521 • Mulčovací fólie pro přikrytí půdy 521 • Netkaná textilie a ochranná síť proti hmyzu 521 • Fóliový tunel v zahradě 521 • Univerzální prostor: pařeniště 521

Malý skleník

522 Malý skleník – domov mnoha rostlin

Stavební formy pro každý účel 522 • Vnitřní zařízení 522 • Pokrytí skleníku proti větru a počasí 524 • Topení a ochrana proti mrazu ve skleníku 524 • Správná regulace klimatu 525 • Substráty a zeminy k zakotvení rostlin 526 • Střídání plodin a hygiena pro zdraví rostlin 527

528 Šetrná ochrana proti škůdcům

Biologická ochrana proti škůdcům 529

529 Účelné využití skleníku

Pěstování mladých rostlin 529 • Raná sklizeň při vhodném využití skleníku 530 • Problémy při zimním pěstování 531 • Přezimování balkonových a kbelíkových rostlin 531

532 Osvědčené kultury ve skleníku

Osvědčené zeleniny ve skleníku 532 • Exotické plody a hrozny 533

Zimní zahrada

536 Zimní zahrada – aneb pobývat mezi rostlinami

Od klasického k modernímu 536 • Chladná zimní zahrada s přitápěním 536 • Teplá zimní zahrada 538

KALENDÁŘ PRACÍ

542 Kalendář prací

Leden 542 ... Prosinec 553

554 Rejstřík

567 Obrazový doprovod